

В Україні росте показник захворюваності на кашлюк

Кашлюк – це гостра інфекційна хвороба бактеріального походження з повітряно-крапельним механізмом передачі від хворої людини або бактеріоносія (через повітря) при кашлі, чиханні чи просто розмові.

Згідно із статистичними даними Центра громадського здоров'я МОЗ в Україні за період з початку поточного року по квітень 2023 року зареєстровано 24 випадки захворювання на кашлюк. Для порівняння - всього за 2022 рік було 32 випадки; за 4 місяці - 11 випадків.

Збудник захворювання - аеробна бактерія *Bordetella pertussis* (Bordetella). У разі інфікування бактерією виділяється токсин, який впливає на ЦНС (центральну нервову систему) дитини. Токсин дратує рецептори носоглотки і запускає кашльовий рефлекс, через що починаються приступи судомого кашлю.

Напади кашлю при кашлюку практично не можна зупинити ні медикаментозно, ні за допомогою процедур або маніпуляцій. Кашлюк вважається дитячою хворобою.

Нещеплені діти до 7 років – основна група хворих на кашлюк. У медичній практиці практично немає випадків, коли заражались дорослі. Пов'язано це в основному з тим, що більшість людей вже перехворіли на кашлюк у дитинстві або були щеплені від нього.

Крім головного симптому захворювання на кашлюк – нападу судомого кашлю, що триває до трьох тижнів, у хворого можуть спостерігатись такі симптоми:

- свист під час вдихання;
- слабкість;
- напади блювання після нападу кашлю;
- підвищення температури.

Найважче переносять це захворювання немовлята та діти до трьох років. Лікування кашлюка у дітей до року здійснюється в стаціонарі незалежно від ступеня тяжкості захворювання, так як напади кашлю часто супроводжуються епізодами апное (зупинки дихання). Кількість приступів кашлю може доходити до п'ятдесяти на добу. Крім небезпеки зупинки дихання у малюків, коклюш ще небезпечний своїми ускладненнями, які найбільш часто з'являються у немовлят та не вакцинованих дітей:

- виникнення пневмонії, коли приєднується вторинна бактеріальна інфекція; ателектазів; пневмотораксу;
- з боку нервової системи: виникнення судом, набряку мозку, внутрічерепних крововиливів, гіпоксичної енцефалопатії, вогнищевих та генералізованих судом;

- грижі, нетримання сечі, випадання прямої кишки, субкон'юнктивальні крововиливи.

Для того щоб зменшити кількість нападів кашлю, потрібно уникати станів, що його викликають. Рекомендовано проводити двічі на добу вологе прибирання. На час прибирання хворого з кімнати виводити. Пацієнт повинен перебувати в затемненій, тихій, провітреній кімнаті, де його не слід турбувати, не засмучувати. Слід забезпечувати дитині позитивні емоції – балувати й розважати її, дарувати нові іграшки, дозволяти дивитись нові мультфільми тощо. Бажано спати з дитиною в одній кімнаті, щоб бути поруч під час кашлю. Завдання батьків – уміти визначити частоту серцебиття, дихання, тривалість нападу кашлю та дотримуватись описаних вище рекомендацій. Дуже добре діє свіже прохолодне вологе повітря. Тому бажано вранці швидше вставати, поки волого та прохолодно, якнайдовше гуляти, особливо коло озера чи річки, у лісі. Усі ці заходи сприятимуть якнайшвидшому видужанню.

Хворий на кашлюк є носієм збудника протягом 3-х тижнів після виявлення перших симптомів. Тому для запобігання розповсюдження хвороби він має залишатись на самоізоляції протягом цього терміну.

Головною профілактикою кашлюка є вакцинація, яка проводиться згідно з Національним календарем щеплень, або за індивідуальним графіком, складеним педіатром. Щеплення не є гарантованим захистом проти хвороби, але значно полегшує перебіг захворювання у разі зараження.

Будьте уважні до кашлю своєї дитини і, за можливості, проведіть вакцинацію проти цього захворювання.

**Олександрійське районне управління
Головного управління Держпродспоживслужби
Кіровоградській області**